

МЕДИА МОНИТОРИНГ

25 СЕПТЕМВРИ 2026 г.

Член на:

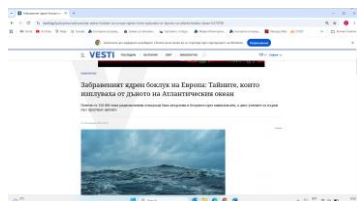

Източник: Вести

Заглавие: Забравеният ядрен боклук на Европа: Тайните, които изплуваха от дъното на Атлантическия океан

Повече от 150 000 тона радиоактивни отпадъци бяха хвърлени в бездната през миналия век, а днес учените за първи път проучват щетите

Линк: <https://www.vesti.bg/lyubopitno/zabraveni-at-dren-bokluk-na-evropa-tajnite-koito-izpluvaha-ot-dynoto-na-atlanteskiia-ocean-6270798>

Текст: Между 1949 г. и 1982 г. Европа изхвърля над 150 000 тона радиоактивен боклук в океана. Днес учените са на дъното, за да видят какво се случва с него.

Втората половина на XX век бе истински златен век за ядрените технологии. След атома на Втората световна война светът откри мирни приложения на радиоактивността в медицината, енергетиката и науката. С революцията обаче дойде и огромният въпрос: какво да правим с хилядите тонове радиоактивни отпадъци?

За Европа решението тогава бе изключително просто. Атлантическият океан имаше достатъчно дълбоко дъно, което никой „важен“ не използваше.

Така, в продължение на повече от три десетилетия, над 200 000 варела с нискорadioактивни отпадъци (общо над 150 000 тона) бяха изхвърлени на дълбочина между 3000 и 5000 метра.

След като изхвърлянето спря през 80-те години, властите просто забравиха за случая. Досега.

Откритието на 4700 метра под водата

Учени от Френския национален център за научни изследвания стартираха проекта NODSSUM (Nuclear Ocean Dump Site Survey Monitoring), за да открият какво се е случило с буретата.

След като през 2025 г. автономен подводник засне и картографира 3355 варела, през май 2026 г. изследователите се спуснаха с пилотиран апарат Nautilie на повече от 4700 метра дълбочина.

Гледката на дъното бе тревожна: много от металните варели бяха силно корозирали и разпаднали се, а съдържанието им буквално се изливаше върху пясъка. Инструментите регистрираха силни сигнали на кобалт-60, ниобий-94, цезий-137 и америций-241 - радиоактивни изотопи, свързани директно с изхвърлените отпадъци, някои от които ще останат опасни хиляди години.

Радиоактивни оазиси на морското дъно?

Изненадата за учените обаче се оказа друга. Вместо „мъртва зона“, разпъващите варели са се превърнали в своеобразни оазиси на иначе пустинното пясъчно дъно.

Анемонии, гъби, морски краставици, риби и ракообразни са населили изкуствените метални структури, като раците изглеждат особено привлечени от новите си „домове“.

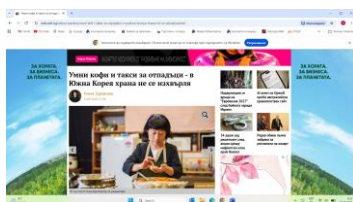
„Това ни постави пред неочакван казус. Варелите вече не са просто съдове, които бавно изпускат радиоактивни елементи в бездната - те са станали част от локалната екосистема“, посочват изследователите.

Сега пред науката стои важният въпрос: натрупва ли се радиоактивност в тъканите на тези животни и има ли опасност тя да се предаде по хранителната верига? Вzetите проби от водата, пясъка и морските обитатели в момента се анализират, но първоначалните данни показват, че подобно на потъналата съветска подводница „Комсомолец“, радиацията бързо се разсейва във водата и нивата спадат рязко само на няколко метра от самите варели.

Източник: [Webcave](#)

Заглавие: Умни кофи и такси за отпадъци - в Южна Корея храна не се изхвърля

Линк: <https://webcafe.bg/zeleni-zaedno/umni-kofi-i-taksi-za-otpadatsi-v-yuzhna-koreya-hrana-ne-se-izhvarlya.html>

Текст: Разхищението на храна е може би най-грозното лице на консуматорството. В световен план годишно се изхвърлят над 1 милиард тона хранителни отпадъци, и освен етичен, това е и климатичен проблем.

Данните за България например сочат над 600 хиляди тона годишно, като над 40 на сто от тях се изхвърлят от домакинствата. Останалите са от ресторанти, при преработка, производство и търговия.

Една страна обаче е сочена за пример в решаването на този проблем. Страна, в която на сметищата не попадат почти никакви хранителни отпадъци и където близо 100% от остатъците отиват за рециклиране - за производство на енергия или за храна за животни.

И където проблемът не е решен с морка, а с тояга.

Жителите на Южна Корея плащат такси за изхвърлените отпадъци и съответно колкото по-малко храна изхвърлят, толкова по-евтино им излиза.

Заради традиционния начин на поднасяне и приготвяне на храната, Южна Корея дълго време е имала проблем с разхищението.

В страната типичната трапеза изисква да се сервират множество малки ястия и добавки - туршии, салати, гарнитури и т.н. Това води и до приготвяне или купуване на повече храни и съответно - по-голям риск от повече отпадъци.

Бързата урбанизация и икономическият възход на страната в края на XX век водят и до криза с боклука. В началото на 90-те години на миналия век основни сметища на Южна Корея достигат капацитета си и страната трябва спешно да реши проблема.

Така още в края на XX век започва мащабен план за намаляване на хранителните отпадъци, както и програма за рециклиране.

През годините се въвежда забрана остатъците да се депонират на сметища, а отделянето на хранителните отпадъци от останалите и изхвърлянето им в контейнери само за тази цел става задължително. Мерките не обхващат само домакинствата, но и ресторанти, хотели, училища и т.н.

От 2013 г. са въведени такси за изхвърлена храна - до около 8 евроцента за килограм за домакинствата според общината. Системата освен това не прави разлика дали изхвърлената храна е още годна за консумация. Недоядено ястие и обелки се третират еднакво, но неща като кости, черупки от яйца и костилки не се смятат за хранителни остатъци и се хвърлят в общия боклук.

Тъй като и самите ресторанти плащат за изхвърлените остатъци от храна, редица заведения в Южна Корея - особено бюфети и места тип all you can eat от своя страна таксуват клиентите си, ако вземат и оставят много неизядени ястия.

Особено интересен е начинът, по който гражданите "отчитат" и плащат за хранителните си отпадъци.

Системата начислява такси според количествата.

Те могат да се измерват по три начина. Единият са стандартните "платени" общински торбички за смет - те се продават в магазините и в тях може да се изхвърля само определеният - в случая храна - отпадък. Колкото по-малко торбички купуваш, толкова по-евтино ти излиза боклукът.

Вторият са платени стикери, подобни на торбичките. Те се залепят за кофите, определени само за хранителни отпадъци, и кофите се изпразват само ако на тях има стикер.

Третият е високотехнологично решение - кофи за хранителни отпадъци с електронни кантарчета и четци.

Когато човек изхвърля отпадъка, теглото се измерва от кофата и върху него се начислява такса. "Собственикът" на боклука се верифицира и отваря кошчето със специална карта, и съответният боклук се начислява на негово име.

Според официалните данни в Южна Корея има над 150 000 подобни умни кошчета, управлявани с радиочестотна идентификация. Те обслужват над 8 млн. домакинства.

Системата е довела до това, че в Южна Корея се рециклират 97 на сто от хранителните отпадъци.

Статистиката сочи и намаление на разделно изхвърляните хранителните отпадъци на човек с над 15% до 310 г дневно за период от 5 години.

Ползите са много - освен че страната намалява замърсяването на околната среда и парниковите емисии, Южна Корея ползва остатъците за компост, храна за животни и за биогаз.

При обичайното разлагането на органични отпадъци от сметища се отделят големи количества метан, който също има парников ефект и роля в процесите на глобално затопляне. От сметищата с хранителни отпадъци се оттича инфилтрат с разтворени потенциално опасни вещества, които могат да се просмучат в почвата и водите.

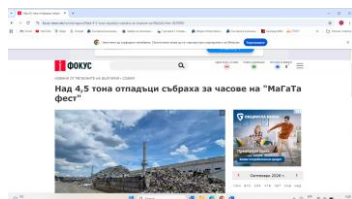
Част от отпадъците в Корея вместо това се преработват чрез анаеробно разграждане в биогазови съоръжения. Полученият богат на метан биогаз се улавя и може да се използва като енергиен източник. При използването на биозаг се отделя въглероден диоксид, но улавянето на метана и предотвратява директното му изпускане в атмосферата и може да замести част от използваните изкопаеми горива.

А в цялата система за обикновените граждани все пак има и морков - приятното усещане да видиш на дисплея на умното кошче по-малко отчетен боклук и по-ниска такса.

Източник: Фокус

Заглавие: Над 4,5 тона отпадъци събраха за часове на "МаГаТа фест"

Линк: <https://www.focus-news.net/novini/regioni/Nad-4-5-tona-otpaduci-subraha-za-chasove-na-MaGaTa-fest-3029920>

Текст: Над 4,5 тона отпадъци са събрани само за няколко часа при първото есенно издание на "МаГаТа фест" в София. Близко 470 домакинства са получили съдове за домашно компостиране. Това съобщиха от Столичната община.

Инициативата ще продължи на 26 септември в район "Подуяне", където гражданите ще могат безплатно да предават едрогабаритни отпадъци, стара техника, гуми, опасни отпадъци, текстил, батерии и други материали. Следващото събитие в "Слатина" е насрочено за 3 октомври, а на 18 октомври кампанията ще се проведе и в "Искър".

В "Подуяне" ще бъдат раздавани и компостери на домакинства, които отговарят на условията. На място експерти ще консултират гражданите за домашното компостиране.

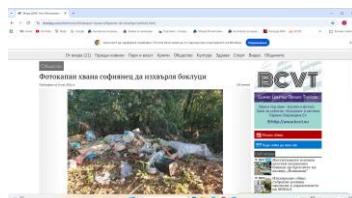
По думите на кмета Васил Терзиев временните пунктове са част от по-широка работа за подобряване на системата за разделно събиране. В София вече функционират 79 "Зелени острови", изграждат се още 65, а са разположени и 10 нови мобилни центъра за различни видове отпадъци.

Общината подготвя и постоянни площадки за безплатно предаване на едрогабаритни и строителни отпадъци, както и промени в правилата за тяхното изхвърляне.

Източник: Днес

Заглавие: Фотокапан хвана софиянец да изхвърля боклуци

Линк: <https://www.dnesbg.com/obshtestvo/fotokapan-hvana-sofiyanets-da-izhvarlya-boklutsi.html>

Текст: Фотокапан засне пореден нарушител, изхвърлящ отпадъци сред природата на територията на община Свищов. На 24 септември в местността Стъклен край града е установен 69-годишен мъж от София, който изхвърлил отпадъци от покъщнината си на нерегламентирано място.

На нарушителя е съставен акт за административно нарушение съгласно общинската Наредба за управление на отпадъците и Закона за управление на отпадъците. Наложена му е глоба от 500 евро.

Случаят е установен само няколко седмици след като Община Свищов засили контрола срещу незаконните сметища. В началото на септември на територията на общината бяха монтирани 15 фотокапана. Устройствата следят както за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, така и за неправомерно използване на контейнерите.

Местата на фотокапаните периодично се променят, като под наблюдение попадат критични точки както в Свищов, така и в периферните райони на общината.

От местната администрация заявяват, че контролът ще продължи и нарушенията, свързани с нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, ще бъдат санкционирани.